

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΡΩΤΟ
ΤΗΣ ΕΠΙΣΗΜΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
Αρ. 3383 της 28ης ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2000
ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΜΕΡΟΣ Ι

Ο περί Προσφύγων Νόμος του 2000 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 6(I) του 2000
ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΝΟΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ
ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ
ΓΙΑ ΤΗ ΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

ΜΕΡΟΣ Ι
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προσφύγων Νόμος του 2000. Συνοπτικός τίτλος.
2. Στο Νόμο αυτό, εκτός αν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια- Ερμηνεία.
"αιτητής" σημαίνει αλλοδαπό, ο οποίος έχει υποβάλει αίτηση για αναγνώρισή του ως πρόσφυγα και η ιδιότητα αυτή ισχύει για την περίοδο από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης μέχρι την τελική απόφαση στην αίτηση αυτή,

"αλλοδαπός" σημαίνει πρόσωπο, όπως αυτό ορίζεται στον περί Αλλοδαπών και Κεφ.105.
Μεταναστεύσεως Νόμο, 2 του 1972
54 του 1976
50 του 1988
197 του 1989
100(I) του 1996
34(I) του 1997
14(I) του 1998.

"ανήλικος" σημαίνει πρόσωπο κάτω των δεκαοκτώ ετών,
"αρμόδιος λειτουργός" σημαίνει λειτουργό μετανάστευσης, ο οποίος είναι ειδικά εκπαιδευμένος για θέματα προσφύγων,
"Αρχή" σημαίνει την Αρχή Προσφύγων, η οποία ιδρύεται δυνάμει του Μέρους V του παρόντος Νόμου,

"άσυλο" σημαίνει τη με βάση τον παρόντα Νόμο προστασία και δικαιώματα, που παρέχονται σε αλλοδαπό, ο οποίος αναγνωρίζεται ως πρόσφυγας σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου αυτού,

"Δημοκρατία" σημαίνει την Κυπριακή Δημοκρατία,

"πρόδηλα αβάσιμη αίτηση" έχει την έννοια που αποδίδει στη φράση αυτή το εδάφιο (1) του άρθρου 12,

"προστατευόμενο πρόσωπο" σημαίνει πρόσωπο, το οποίο, ενώ δεν είναι πρόσφυγας, θεωρείται πρόσφυγας για ανθρωπιστικούς λόγους,

"πρόσφυγας" σημαίνει το πρόσωπο, που έχει αναγνωριστεί ως πρόσφυγας, όπως η λέξη αυτή ερμηνεύεται στο άρθρο 3,

"Σύμβαση " σημαίνει τη Σύμβαση, η οποία αφορά τη Νομική Κατάσταση των Προσφύγων, που έγινε στη Γενεύη, στις 28 Ιουλίου 1951 και η οποία δεσμεύει την Κυπριακή Δημοκρατία, και περιλαμβάνει το Πρωτόκολλο, το

73 του 1968.

οποίο κυρώθηκε με τον περί Πρωτοκόλλου επί της Νομικής Καταστάσεως των Προσφύγων (Κυρωτικό) Νόμο του 1968,

"χώρα ιθαγένειας" σημαίνει τη χώρα ιθαγένειας του αιτητή και αν ο αιτητής δεν έχει ιθαγένεια (stateless), τη χώρα συνήθους διαμονής του.

Πρόσφυγας.

3.—(1) Ως πρόσφυγας αναγνωρίζεται το πρόσωπο που, λόγω βάσιμου φόβου καταδίωξης του για λόγους φυλετικούς, θρησκευτικούς, ιθαγένειας ή ιδιότητας μέλους συγκεκριμένου κοινωνικού συνόλου ή πολιτικών αντιλήψεων, είναι εκτός της χώρας της ιθαγένειάς του και δεν είναι σε θέση, ή, λόγω του φόβου αυτού, δεν είναι πρόθυμο, να χρησιμοποιήσει την προστασία της χώρας αυτής, ή πρόσωπο, που δεν έχει ιθαγένεια, το οποίο, ενώ είναι εκτός της χώρας της προηγούμενης συνήθους διαμονής του ως αποτέλεσμα αυτών των καταστάσεων, δεν είναι σε θέση ή, λόγω του φόβου αυτού, δεν είναι πρόθυμο να επιστρέψει σ' αυτή.

(2) Στην περίπτωση προσώπου, το οποίο έχει περισσότερες από μία ιθαγένειες, ο όρος "χώρα ιθαγένειας", που αναφέρεται στο εδάφιο (1), σημαίνει κάθε μια από τις χώρες των οποίων έχει την ιθαγένεια, και πρόσωπο δε θεωρείται ότι δεν έχει την προστασία της χώρας της ιθαγένειάς του, αν, χωρίς οποιοδήποτε βάσιμο φόβο για καταδίωξή του, δεν έχει χρησιμοποιήσει την προστασία μιας από τις χώρες, της οποίας είναι πολίτης.

Βασικές αρχές για μεταχείριση προσφύγων.

4. Η εφαρμογή του Νόμου αυτού διέπεται από τις πιο κάτω αρχές:

- (α) Πρόσφυγας ή αιτητής δεν απελαύνεται σε χώρα ή δεν αποστέλλεται στα σύνορα χώρας όπου, λόγω φύλου, φυλής, θρησκείας, ιθαγένειας, ιδιότητας μέλους συγκεκριμένου κοινωνικού συνόλου ή πολιτικών αντιλήψεων, η ζωή ή η ελευθερία του θα τεθεί σε κίνδυνο ή θα υποβληθεί σε βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή καταδίωξη,
- (β) δε γίνεται διάκριση σε βάρος πρόσφυγα για λόγους φύλου, φυλής, θρησκείας, ιθαγένειας, ιδιότητας μέλους συγκεκριμένου κοινωνικού συνόλου ή πολιτικών αντιλήψεων,
- (γ) πρόσφυγας τυγχάνει δίκαιης μεταχείρισης από λειτουργούς της Κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας, οι οποίοι είναι υπεύθυνοι για την παροχή βοήθειας στους πρόσφυγες,
- (δ) διαφυλάσσεται η οικογενειακή ενότητα, σύμφωνα με το άρθρο 25.

Περιορισμοί στην εφαρμογή του Νόμου.

5. Ο Νόμος αυτός δεν εφαρμόζεται σε περίπτωση προσώπου—

(α) Το οποίο—

- (i) τυγχάνει ήδη διεθνούς προστασίας από όργανα των Ηνωμένων Εθνών άλλα από την Υπάτη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, ή

(ii) αναγνωρίζεται ως μόνιμος κάτοικος από τις αρμόδιες αρχές της χώρας, στην οποία έχει τη διαμονή του και έχει όλα τα δικαιώματα και υποχρεώσεις, που αναγνωρίζονται στους πολίτες της χώρας αυτής, ή

(β) για το οποίο υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις ότι—

(i) έχει διαπράξει έγκλημα εναντίον της ειρήνης, έγκλημα πολέμου ή έγκλημα εναντίον της ανθρωπότητας, όπως αυτά ορίζονται στη Σύμβαση, ή

(ii) πριν την είσοδο του στη Δημοκρατία διέπραξε σοβαρό μη πολιτικό αδίκημα σε άλλη χώρα, ή

(iii) είναι ένοχο για πράξεις, που είναι αντίθετες προς τους σκοπούς και τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών.

6.—(1) Η ιδιότητα του πρόσφυγα παύει να υφίσταται όταν αυτός—

Απώλεια της ιδιότητας του πρόσφυγα.

(α) Εκουσίως χρησιμοποιεί εκ νέου την προστασία της χώρας της ιθαγένειας, ή

(β) ενώ είχε απωλέσει την ιθαγένεια της χώρας του, εκουσίως την αποκτά εκ νέου, ή

(γ) έχει αποκτήσει νέα ιθαγένεια και του παρέχεται προστασία από τη χώρα της νέας αυτής ιθαγένειας, ή

(δ) εκουσίως επανεγκαθίσταται στη χώρα, την οποία προηγουμένως είχε εγκαταλείψει λόγω του προσδιοριζόμενου στο εδάφιο (1) του άρθρου 3, φόβου, ή

(ε) επειδή οι συνθήκες, οι οποίες τον κατέστησαν πρόσφυγα, έπαυσαν να ισχύουν, δε δικαιούται να συνεχίζει να αρνείται την προστασία της χώρας της ιθαγένειάς του:

Νοείται ότι η παράγραφος αυτή δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση προσώπου, το οποίο ικανοποιεί την Αρχή ότι, λόγω προηγούμενης καταδίωξης του, υπάρχουν επιτακτικοί λόγοι για τους οποίους αρνείται να χρησιμοποιήσει την προστασία που του παρέχει η χώρα της ιθαγένειας ή να επιστρέψει στη χώρα αυτή.

(2) Σε περίπτωση που η Αρχή διαπιστώσει ότι συντρέχει μια από τις προϋποθέσεις, που αναφέρονται στο εδάφιο (1), ανακαλεί την απόφαση, με βάση την οποία το εν λόγω πρόσωπο είχε αναγνωριστεί ως πρόσφυγας.

(3) Με την ανάκληση τερματίζεται οποιαδήποτε άδεια διαμονής, που είχε χορηγηθεί στο εν λόγω πρόσωπο λόγω της ιδιότητάς του ως πρόσφυγα και το πρόσωπο αυτό οφείλει να παραδώσει το δελτίο ταυτότητας πρόσφυγα και τα ταξιδιωτικά έγγραφα πρόσφυγα, που εκδόθηκαν δυνάμει του άρθρου 22.

ΜΕΡΟΣ II

ΕΙΣΟΔΟΣ ΑΙΤΗΤΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΑΔΕΙΑ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ

7.—(1) Αιτητής, ο οποίος εισέρχεται ή εισήλθε στη Δημοκρατία παράνομα, δεν υπόκειται σε τιμωρία λόγω μόνο της παράνομης εισόδου ή διαμονής του, νοουμένου ότι παρουσιάζεται, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, στις αρχές και εκθέτει τους λόγους της παράνομης εισόδου ή διαμονής του.

Είσοδος αιτητών στη Δημοκρατία.

(2) Η αίτηση για αναγνώριση ιδιότητας του πρόσφυγα υποβάλλεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11, στα σημεία εισόδου της Δημοκρατίας κατά την άφιξη του αιτητή ή εντός της Δημοκρατίας σε οποιοδήποτε Αστυνομικό σταθμό ή στο Γραφείο του Λειτουργού Μετανάστευσης. Πρόσωπα, που εισήλθαν στη Δημοκρατία παράνομα, υποβάλλουν την αίτηση το συντομότερο δυνατό και χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση μετά την άφιξή τους.

(3) Αιτητής δύναται, αν το επιθυμεί, να επικοινωνήσει με τον Εκπρόσωπο της Υπάτης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες στη Δημοκρατία, στον οποίο επιτρέπεται πρόσβαση τόσο προς τον αιτητή, όσο και προς οποιαδήποτε πληροφορία γι' αυτόν.

(4) Κράτηση του αιτητή επιτρέπεται μόνο για το σκοπό—

(α) Εξακρίβωσης της ταυτότητάς του,

(β) εξακρίβωσης των στοιχείων πάνω στα οποία βασίζονται οι ισχυρισμοί, οι οποίοι περιέχονται στην αίτηση του αιτητή,

(γ) προστασίας της δημόσιας ασφάλειας και δημόσιας τάξης:

Νοείται ότι η κράτηση ανήλικου αιτητή επιτρέπεται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις και ο τόπος κράτησής του αποφασίζεται ύστερα από συνεννόηση με το Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας.

(5) Αιτητής που κρατείται δυνάμει του εδαφίου (4) πληροφορείται σε γλώσσα που του είναι αντιληπτή, τους λόγους κράτησής του, όπως επίσης και για το δικαίωμά του να επικοινωνήσει με λειτουργό της Υπάτης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες και να εξασφαλίσει τις υπηρεσίες δικηγόρου.

(6) Η διάρκεια της κράτησης του αιτητή δυνάμει του εδαφίου (4) δεν μπορεί να υπερβεί τις οκτώ ημέρες. Η κράτηση δύναται να ανανεωθεί για περαιτέρω περιόδους οκτώ ημερών, ύστερα από διάταγμα του Δικαστηρίου, αλλά σε καμία περίπτωση η ολική κράτηση δυνάμει του εδαφίου (4) μπορεί να υπερβαίνει τις τριάντα δύο ημέρες.

Άδεια προσωρινής διαμονής.

8.—(1) Χορηγείται άδεια προσωρινής διαμονής σε αιτητή, ο οποίος εισέρχεται στη Δημοκρατία, όπως αναφέρεται στο άρθρο 7, η οποία θα ισχύει για τη χρονική περίοδο από την ημερομηνία εισόδου του αιτητή στη Δημοκρατία μέχρι την ημερομηνία έκδοσης της τελικής απόφασης αναφορικά με την αίτησή του για αναγνώρισή του ως πρόσφυγα.

(2) Ο τόπος διαμονής αιτητή, στον οποίο χορηγείται άδεια προσωρινής διαμονής δυνάμει του εδαφίου (1), καθορίζεται στην άδεια και ο αιτητής υποχρεούται, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εξέτασης της αίτησής του, να παραμείνει στον τόπο αυτό. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσής του, η διαδικασία εξέτασης της αίτησής του διακόπτεται και δε θεωρείται πλέον αιτητής.

Δικαιώματα αιτητών στους οποίους χορηγείται άδεια προσωρινής διαμονής.

9.—(1) Τηρουμένων των διατάξεων του εδαφίου (2), κατά τη διάρκεια ισχύος της άδειας προσωρινής διαμονής, ο αιτητής έχει—

(α) Δικαίωμα ελεύθερης διακίνησης εντός του εδάφους της Δημοκρατίας,

(β) δικαίωμα δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, αν δεν έχει επαρκείς πόρους συντήρησης,

(γ) δικαίωμα υποβολής αίτησης για άδεια εργασίας ή δημόσιο βοήθημα, δυνάμει των σχετικών νόμων,

(δ) πρόσβαση, όπου αυτό είναι δυνατό, σε εκπαιδευτικές διευκολύνσεις του δημόσιου τομέα.

(2) Τα δικαιώματα, που αναφέρονται στο εδάφιο (1), υπόκεινται σε περιορισμούς ή όρους, τους οποίους οι αρμόδιες αρχές ήθελαν κρίνει εύλογο να επιβάλλουν για σκοπούς δημόσιου συμφέροντος.

Ανήλικοι αιτητές.

10. Αν ανήλικος, που δε συνοδεύεται από τον πατέρα ή τη μητέρα του, ζητά άσυλο, ο αρμόδιος λειτουργός γνωστοποιεί την περίπτωση αμέσως στο Διευθυντή Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, ο οποίος θα ενεργεί ως κηδεμόνας του εν λόγω ανηλίκου και θα λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα, δυνάμει του Νόμου αυτού, για λογαριασμό του ανηλίκου.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ
ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΩΣ ΠΡΟΣΦΥΓΑ

11.—(1) Η αίτηση για αναγνώριση προσώπου ως πρόσφυγα απευθύνεται προς τον αρμόδιο λειτουργό:

Υποβολή
αίτησης για
αναγνώριση
προσώπου ως
πρόσφυγα.

Νοείται ότι αιτητής, που δεν είναι σε θέση να υποβάλει γραπτώς την αίτησή του, δύναται να την υποβάλει προφορικά και στην περίπτωση αυτή, ο υπεύθυνος κατά το χρόνο εκείνο του χώρου υποβολής της αίτησης, φροντίζει όπως αυτή καταγραφεί κατά τον καθορισμένο τρόπο.

Κατά την υποβολή της αίτησης παρέχονται στον αιτητή—

πληροφόρηση βοήθεια διερμηνέα, όπου αυτή είναι αναγκαία,
πληροφορίες για τη διαδικασία, που πρέπει να ακολουθήσει.

(3) Κατά την υποβολή της αίτησης λαμβάνονται τα δακτυλικά αποτυπώματα του αιτητή.

12.—(1) Κατά προτεραιότητα και με ταχύρρυθμη διαδικασία εξετάζεται από τον αρμόδιο λειτουργό αίτηση, που κατά τη γνώμη του, είναι πρόδηλα αβάσιμη.

Πρόδηλα
αβάσιμες
αίτησεις ασύλου.

Πρόδηλα αβάσιμη αίτηση σημαίνει αίτηση—

- (α) Η οποία εκ πρώτης όψεως δεν αποκαλύπτει οποιαδήποτε βάση για αναγνώριση του αιτητή ως πρόσφυγα,
- (β) στην οποία ο αιτητής έχει δώσει σαφώς ανεπαρκείς πληροφορίες ή μαρτυρία για υποστήριξή της,
- (γ) για την οποία ο αρμόδιος λειτουργός ικανοποιείται ότι ο λόγος για τον οποίο ο αιτητής έφυγε ή δεν επιστρέφει στη χώρα ιθαγένειάς του δε συνδέεται με τον προσδιοριζόμενο στο εδάφιο (1) του άρθρου 3 φόβο,
- (δ) στην οποία ο αιτητής δεν απεκάλυψε ότι ταξίδευε ή χρησιμοποιούσε πλαστά ταξιδιωτικά έγγραφα ή πλαστή ταυτότητα και δεν είχε βάσιμο λόγο να μην το αποκαλύψει,
- (ε) στην οποία ο αιτητής εσκεμμένα προέβη σε ψευδείς ή παραπλανητικές παραστάσεις σε σχέση με θέμα, που ήταν ουσιώδες για αυτή,
- (στ) στην οποία ο αιτητής κατέστρεψε έγγραφα σχετικά με την ταυτότητά του ή απέκρυψε σχετικές πληροφορίες ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο παρεμπόδισε τη διεξαγωγή της εξέτασής της,
- (ζ) στην οποία ο αιτητής εσκεμμένα παρέλειψε να αναφέρει ότι είχε υποβάλει προηγούμενη αίτηση για άσυλο σε άλλη χώρα,
- (η) όπου ο μόνος λόγος υποβολής της ήταν να αποφύγει ο αιτητής την απέλασή του από τη Δημοκρατία,
- (θ) πριν από την υποβολή της οποίας ο αιτητής είχε υποβάλει αίτηση για αναγνώριση του ως πρόσφυγα σε χώρα μέλος της Σύμβασης και ο αρμόδιος λειτουργός ικανοποιείται ότι η προηγούμενη αίτησή του είχε δεόντως εξεταστεί και απορριφθεί και ο αιτητής παρέλειψε να δείξει ουσιώδη μεταβολή των περιστάσεων,
- (ι) η οποία υποβλήθηκε από αιτητή που έχει την ιθαγένεια ή έχει δικαίωμα διαμονής σε χώρα-μέλος της Σύμβασης και στην οποία αυτός παρέλειψε να προσαγάγει μαρτυρία για καταδίωξή του για τους λόγους που αναφέρονται στο εδάφιο (1) του άρθρου 3,
- (ια) η οποία υποβλήθηκε από αιτητή, ο οποίος μετά την υποβολή της, χωρίς εύλογη αιτία, εγκατέλειψε τη Δημοκρατία χωρίς άδεια ή δεν έχει ανταποκριθεί σε επιστολή, που του απηύθυνε ο αρμόδιος λειτουργός,